

I V A N   G O N T C H A R O V

Oblomov

Een roman

1859

Biografie

Ivan Gontcharov (1812–1891)

Ivan Aleksandrovitsj Gontcharov werd geboren op 18 juni 1812 in Simbirsk, een provinciestad aan de Wolga, als tweede kind van een koopmansfamilie. Zijn vader stierf toen hij zeven jaar was, en hij werd deels opgevoed door een oom, een gepensioneerde zeeofficier die hem zijn liefde voor de zee bijbracht. Hij studeerde in Moskou, werkte daarna als vertaler en ambtenaar in Sint-Petersburg, en begon in zijn vrije tijd te schrijven. Zijn eerste roman, Een gewone geschiedenis, verscheen in 1847 en maakte hem bekend. Tussen 1852 en 1854 maakte Gontcharov als secretaris van een diplomatieke missie een zeereis rond de wereld — via Londen, Madeira, de Kaapverdische eilanden, Kaapstad, Java, Japan en Siberië. Die tocht beschreef hij in de reisbrieven die later werden gebundeld als *De fregat Pallada*. Maar zijn eigenlijke werk was elders: in zijn hoofd groeide langzaam de roman waarvan de hoofdpersoon het absolute tegendeel was van een zeereiziger.

Oblomov werd gepubliceerd in 1859, na meer dan tien jaar werk. Het succes was onmiddellijk en compleet. De criticus Dobroljoebow schreef een beroemd essay over "de oblomovshchina" — het Oblomovisme — als ziekte van de Russische intellectuele klasse: de onvermijdelijke loomheid van een klasse die niets heeft te doen en er vroeg in leert berusten. Het essay maakte van *Oblomov* een sociaal symbool, en die symbolische lading heeft het boek sindsdien niet meer losgelaten. Gontcharov stierf op 27 september 1891 in Sint-Petersburg, op negenenzeventigjarige leeftijd. Hij had zijn leven lang in overheidsdienst gewerkt — als ambtenaar, als censor, als redacteur — en zijn literaire productie was smal maar uitzonderlijk: drie romans, elk op grote afstand van de vorige, elk een meesterwerk.

— *De redactie*

Voorwoord

Oblomov begint met een van de meest beroemde openingsparagrafen in de Russische literatuur: een man ligt in bed. Hij is niet ziek. Hij is niet moe. Hij ligt gewoon in bed, zoals hij elke dag ligt, in zijn kamerjas van Perzisch maaksel, en kijkt naar de plooien ervan. Buiten roept de stad. Bezoekers komen en gaan. De wereld biedt hem kansen. Hij blijft liggen.

Ilja Iljitsj Oblomov is een landeigenaar van dertig jaar, intelligent, gevoelig, en volstrekt onbekwaam tot actie. Niet uit luiheid in de gewone zin — Oblomov is geen boef, geen ondeugd — maar uit een dieper, filosofischer onvermogen om het leven serieus te nemen als iets dat aandacht vereist. Hij heeft plannen. Hij wil zijn landgoed reorganiseren, een brief schrijven, opstaan. Maar elk voornemen lost op in de zachte warmte van zijn kussen voordat het tot een daad is geworden.

Zijn tegenpool is Andrej Sjtolts, zijn beste vriend van de schooltijd: half-Duits, energiek, praktisch, een man die reist en handelt en bouwt. Tussen de twee beweegt zich Olga Iljinska, de vrouw die Oblomov werkelijk liefheeft en die hem, voor een ogenblik, de kracht geeft om op te staan. Maar een ogenblik is niet lang genoeg.

Het boek is op het eerste gezicht komisch. Oblomov en zijn knecht Zachar zijn een van de grote komische duo's van de Russische literatuur. Maar onder de komedie ligt iets ernstigs: een portret van wat er met een mens gebeurt als zijn energie nooit ergens een uitweg vindt. Gontcharov noemde Oblomov een "type" — niet een individu maar een incarnatie. De criticus Dobroeljoebow zag erin de ziekte van heel Rusland. Beide hadden gelijk.

— *De redactie*

Inhoudsopgave

Deel I	6
I	6
II	13
III	27
IV	33
V	41
Deel II	85
I	85
II	97
III	100
Deel III	105
I	105
II	110
III	118
IV	123
Deel IV	128
I	128
II	138
III	149
IV	160
V	166
VI	170

Deel I

Oblomov

I

In een flat aan de Gorochovajastraat, in een van die kolossale gebouwen waarvan de bewoners een hele provinciestad hadden kunnen bevolken, lag op een ochtend een heer genaamd Ilja Iljitsj Oblomov nog in bed. Hij was iets ouder dan dertig, van middelmatige lengte en van een aangenaam voorkomen. Helaas lag er in zijn donker grijze ogen geen enkele vaste gedachte, en in zijn gelaatstrekken ontbrak elke scherpte. Soms gleed er een gedachte over zijn gezicht, licht en vrij als een vogel, fladderde een ogenblik in zijn ogen, nestelde zich op zijn half geopende lippen en bleef even hangen in de rimpels van zijn voorhoofd. Dan was zij weer verdwenen, en straalde zijn gezicht opnieuw van een serene onbezorgdheid die zich uitstreekte tot in zijn houding en de plooiën van zijn kamerjas. Op andere ogenblikken verduisterde zijn blik van vermoeidheid of verveling. Toch konden geen van beide uitdrukkingen de zachtmoedigheid verdrijven die het wezenlijke kenmerk was van zijn gezicht en van de ziel die erachter schuilging. Die ziel glansde in zijn ogen, in zijn glimlach en in elke beweging van zijn hand of hoofd. Wie Oblomov vluchtig bekeek, zou als een oppervlakkig waarnemer denken: 'Een goedgehartige man, maar nogal simpel.' Iemand met meer inzicht en gevoel zou zijn blik langer laten rusten, dan peinzend verder lopen en glimlachen, alsof hij ergens tevreden

over was. Oblomovs gelaatskleur was niet rood, niet vaal, niet bleek, maar van een onbestemde tint. In ieder geval wekte hij die indruk -- waarschijnlijk omdat hij door gebrek aan beweging of frisse lucht, of aan beide, eerder rimpels vertoonde dan zijn jaren rechtvaardigden. Aan de buitengewone witheid van zijn blote hals, zijn kleine, mollige handen en zijn zachte schouders te oordelen, leek zijn lichaam bijna vrouwelijk zacht. Zelfs wanneer hij opgewonden raakte, bleef zijn beweging beheerst door een rustige zachtheid, vermengd met een lome gratie die hem eigen was. Sloeg de neerslachtigheid toe, dan werd zijn blik dof, zijn voorhoofd rimpelde zich, en streden twijfel, moedeloosheid en vrees om voorrang. Toch kristalliseerde zo'n innerlijke beroering zelden uit tot een heldere gedachte, laat staan tot een vast besluit. Bijna altijd loste zij op in een zucht en vervloede in een soort apathische verdooving.

Zijn huiselijke dracht paste volkomen bij de zachte lijnen van zijn gezicht en de weekheid van zijn gestalte. Hij droeg een kamerjas van Perzisch maaksel -- een echte oosterse kamerjas -- zonder kwasten, zonder fluwelen randen of taille, zo wijd dat Oblomov zich er twee keer in had kunnen wikkelen. De mouwen, naar Aziatisch gebruik, werden van de pols naar de schouder steeds breder. Weliswaar had de jas zijn eerste frisheid verloren en was hier en daar de oorspronkelijke glans vervangen door een glans van slijtage, maar de heldere oosterse kleuren waren ongeschonden gebleven en de stof nog altijd stevig. In Oblomovs ogen bezat dit kledingstuk talloze onschatbare deugden: het was zo zacht en meegaand dat het lichaam zijn aanwezigheid nauwelijks voelde en, als een trouwe dienaar, gehoorzaamde aan de geringste beweging. Geen vest, geen das droeg hij binnenshuis, want hij hield van vrijheid en ruimte. Om dezelfde reden waren zijn pantoffels lang, zacht en wijd, zodat zijn voeten, wanneer hij zijn benen zonder te kijken van het bed liet zakken, meteen in de juiste opening gleden. Voor Oblomov was in bed liggen geen noodzaak zoals voor een zieke of iemand die slaap tekortkomt, geen toeval zoals voor iemand die zich uitgeput voelt, en ook geen genoegen zoals voor een pure lulak. Het was eenvoudig zijn natuurlijke staat. Wanneer hij thuis was -- en hij was bijna altijd thuis -- lag hij op zijn rug. Hij gebruikte slechts één kamer, die tegelijk slaapkamer, werkkamer

en ontvangkamer was: de kamer waarin wij hem zojuist hebben aangetroffen. Twee andere vertrekken stonden hem ter beschikking, maar hij betrad ze zelden, behalve op ochtenden -- en lang niet elke ochtend -- wanneer zijn oude knecht toevallig de studeerkamer aan het vegen was. Het meubilair daar bleef het hele jaar onder hoezen verborgen, en de gordijnen werden nooit opgetrokken. Op het eerste gezicht maakte de kamer waarin Oblomov lag een behoorlijk verzorgde indruk. Er stond een schrijfbureau van roodhout, twee sofa's bekleed met zijde, en een fraai kamerscherm geborduurd met vogels en vruchten die de natuur nooit had voortgebracht. Verder hingen er zijden gordijnen, lagen er enkele tapijten, en waren er schilderijen, bronzen beelden, porselein en een menigte andere sierlijke voorwerpen. Toch zou een geoefend oog onmiddellijk hebben opgemerkt dat hier slechts een poging was gedaan om de schijn van fatsoen op te houden, zonder dat fatsoen werkelijk na te leven. Waarschijnlijk was dat alles waaraan Oblomov had gedacht toen hij de kamer inrichtte. Een werkelijk verfijnde smaak zou nooit tevreden zijn geweest met die zware, onhandige roodhouten stoelen of die wankele étagères. Bovendien zakte de rugleuning van een van de sofa's door, en hier en daar liet het hout los van de lijm. Hetzelfde gold voor de schilderijen, de vazen en andere kleine voorwerpen. Toch bezag de bewoner al die dingen met de koele, afstandelijke blik van iemand die zich afvraagt: 'Wie heeft dat spul hier durven brengen?' Diezelfde onverschilligheid, en misschien nog wel een grotere van de kant van zijn knecht Zachar, gaf de kamer bij nadere beschouwing een indruk van alomvattende verwaarlozing. Aan de muren en rondom de schilderijen hingen spinraggen bedekt met stof; de spiegels weerspiegelden niet meer, maar hadden beter als memobladen kunnen dienen; elk tapijt vertoonde donkere vlekken; op de sofa lag een vergeten handdoek, en op de tafel -- zoals bijna elke ochtend -- stonden een bord, een zoutvaatje, een half opgegeten broodkorst en wat kruimels die na het avondeten van de vorige dag waren blijven liggen. Ware het niet om dat bord, de pas gerookte pijp die tegen het bed geleund stond en de gestalte van Oblomov zelf, dan zou men hebben kunnen denken dat er geen levende ziel in huis was, zo stoffig en vaal zag alles eruit, zozeer ontbrak elk spoor van menselijke bedrijvigheid. Weliswaar lagen

er op de étagères twee of drie opengeslagen boeken, ritselde er een krant, en stonden er op het bureau een inktpot en enkele pennen; maar de bladzijden van de boeken waren bedekt met stof en begonnen al te vergelen, de krant dateerde van het vorige jaar, en uit de inktpot steeg, zodra er een pen in werd gedoopt, slechts een verdwaalde vlieg op die verschrikt zoemde.

Deze ochtend was Oblomov -- tegen zijn gewoonte in -- al om acht uur ontwaakt. Hij zag er verontrust uit; onrust, spijt en ergernis wisselden elkaar af op zijn gezicht. Kennelijk was hij in een innerlijke strijd verwickeld waaraan hij nog geen raad wist. De oorzaak was een hoogst onaangename brief die hij de vorige avond van de dorpsoudste van zijn landgoed had ontvangen. Iedereen weet wat voor onaangename dingen een dorpsoudste in zijn brieven kan melden: misoogsten, achterstallige pacht, dalende inkomsten en meer van dat soort zaken. Hoewel deze beambte al drie jaar lang soortgelijke epistels schreef, had deze laatste brief Oblomov getroffen als een onverwachte slag. Toch moet men hem nageven dat hij zijn zaken nooit geheel had verwaarloosd. Zodra hij die eerste verontrustende brief had gekregen -- drie jaar geleden -- had hij zich voorgenomen een plan te ontwerpen om het beheer van zijn bezittingen te verbeteren. Tot op de dag van vandaag was dat plan echter niet volledig uitgewerkt, hoewel hij allang had ingezien dat er werkelijk iets beslissends moest gebeuren. Bij het ontwaken nam hij zich dan ook voor op te staan, zich te wassen, na de thee de zaak grondig te overdenken, enkele aantekeningen te maken en de kwestie eindelijk aan te pakken. Een halfuur lang bleef hij echter onder de kwelling van dit voornemen liggen; ten slotte besloot hij dat hij het beter na de thee kon doen, en dat hij die thee, zoals gewoonlijk, in bed zou drinken -- temeer daar een liggende houding het denken geenszins in de weg stond. Zo gebeurde het. Toen de thee op was, richtte hij zich op zijn elleboog op en was hij bijna uit bed gestapt. Hij wierp zelfs een blik op zijn pantoffels en strekte zijn voet al uit, maar trok hem toen weer terug.

Het sloeg half elf. Oblomov schudde zichzelf wakker. 'Wat is er toch met me?' zei hij wrevelig. 'Het wordt hoog tijd dat ik iets doe! Kon ik maar besluiten om... om...' Hij zweeg en riep plotseling: 'Zachar!'

Er kwam een oudere man binnen in een grijs pak met koperen knopen. Onder zijn volkomen kale schedel droeg hij lange, borstelige, grijzende bakkebaarden die genoeg zouden zijn geweest om drie gewone mannen van baarden te voorzien. Zijn kleding was weliswaar naar boerenmodel gesneden, maar hij koesterde haar als een vage herinnering aan zijn vroegere livrei, als het laatste overblijfsel van de waardigheid van het huis Oblomov. Dat huis was ooit rijk en voornaam geweest, maar was de laatste jaren verarmd en gekrompen, tot het ten slotte was opgegaan in de menigte van nieuwere adellijke huizen. Oblomov bleef enkele ogenblikken zo diep in gedachten verzonken dat hij Zachars aanwezigheid niet opmerkte. Ten slotte kuchte de knecht. 'Wat wil je?' vroeg Oblomov.

'U hebt me toch geroepen, barin?'

'Ik heb je geroepen? Nu ja, ik weet niet meer waarom. Ga maar terug naar je kamer tot ik het me herinner.'

Zachar trok zich terug, en Oblomov bracht nog een kwartier door met piekeren over die vervloekte brief.

'Ik heb hier lang genoeg gelegen,' zei hij ten slotte bij zichzelf. 'Ik moet nu echt opstaan... Maar misschien kan ik de brief eerst nog eens goed doorlezen en dan pas opstaan? Zachar!'

Zachar kwam weer binnen, en Oblomov verzonk onmiddellijk opnieuw in gepeins. Een minuut of twee stond de knecht zijn heer met nauwelijks verholen wrevel aan te kijken. Toen liep hij naar de deur.

'Waarom ga je weg?' vroeg Oblomov plotseling.

'Omdat u niets tegen me te zeggen hebt, barin. Waarom zou ik hier voor niets blijven staan?'

'Wat? Zijn je benen zo krom geworden dat je niet eens even kunt blijven staan? Ik zit ergens mee, dus je moet wachten. Je hebt toch net nog in je kamer gelegen? Zoek die brief eens die gisteravond van de dorpsoudste is gekomen. Wat heb je ermee gedaan?'

'Welke brief? Ik heb geen brief gezien,' beweerde Zachar.

'Maar je hebt hem zelf van de postbode aangenomen!'

'Misschien wel, maar hoe moet ik weten waar u hem daarna hebt neergelegd?' De knecht rommelde wat tussen de papieren en andere spullen op tafel. 'Je weet ook nooit iets,' merkte zijn heer op. 'Kijk eens in die mand daar. Of misschien is hij achter de sofa gevallen? Overigens is de rug van die sofa nog steeds niet gemaakt. Zeg tegen de timmerman dat hij meteen komt. Jij hebt hem kapotgemaakt, maar je denkt er nooit meer aan!' 'Ik heb hem niet kapotgemaakt,' antwoordde Zachar verontwaardigd. 'Hij is vanzelf gebroken. Zo'n ding kan niet eeuwig meegaan. Het moest een keer gebeuren.' Dit was een punt waar Oblomov niet op in wilde gaan. 'Heb je de brief al gevonden?' vroeg hij. 'Ja, verschillende brieven.'

'Maar niet die ik zoek.'

'Ik zie geen andere,' hield Zachar vol.

'Goed dan,' antwoordde Oblomov ongeduldig. 'Dan sta ik zelf op en zoek ik hem.'

Zachar trok zich weer terug in zijn kamertje, maar had nauwelijks zijn handen op zijn brits gelegd om zich uit te strekken, of opnieuw klonk de gebiedende roep: 'Zachar! Zachar!'

'Goede God!' bromde de knecht terwijl hij voor de derde keer naar de studeerkamer liep. 'Waarom moet ik zo worden gekweld? Ik wou dat ik dood was!'

'Mijn zakdoek!' riep Oblomov. 'En vlug een beetje! Je had toch kunnen raden dat ik die zocht.'

Zachar toonde geen bijzondere verbazing of verontwaardiging over dit verwijtende bevel. Waarschijnlijk vond hij zowel het bevel als het verwijt volkomen natuurlijk. 'Wie weet waar die zakdoek ligt?' mompelde hij terwijl hij de kamer rondkeek en elke stoel betastte, hoewel hij duidelijk kon zien dat er

niets op lag. 'U raakt alles kwijt,' voegde hij eraan toe, terwijl hij de deur naar de salon opende om te zien of de zakdoek daar soms lag.

'Waar ga je heen?' riep Oblomov. 'Hier moet je zoeken. Ik ben al twee jaar niet meer in die andere kamers geweest. Schiet op!'

'Ik zie geen zakdoek,' zei Zachar, met gespreide handen in alle hoeken turend. 'Daar ligt hij!' kraaide hij plotseling. 'Hij steekt er net onder u uit. U hebt er de hele tijd op gelegen, en toch vraagt u mij om hem te zoeken!' Hij hobbelde weg zonder op antwoord te wachten. Oblomov was even uit het veld geslagen, maar vond al snel een andere manier om zijn knecht ongelijk te geven.

'Mooi is dat, zoals jij schoonmaakt!' zei hij. 'Wat een stof en vuil overall! Kijk eens naar die hoeken! Je steekt geen vinger uit.'

'Als ik geen vinger uitsteek,' antwoordde Zachar gekrenkt, 'dan doe ik toch mijn best en spaar mezelf niet. Ik stof en veeg bijna elke dag. Alles ziet er schoon en netjes genoeg uit voor een bruiloft.'

'Wat een leugen!' riep Oblomov. 'Ga terug naar je kamer!'

Dat hij Zachar tot dit gesprek had verleid, stemde hem weinig vrolijk. Hij wist immers dat je, zodra je een gevoelig onderwerp aanroert, niet meer om een scène heen kunt. Hij wenste dat zijn kamers schoon waren, maar dan wel onzichtbaar en zonder dat hij er iets van merkte; zodra Zachar zelfs maar een bezem of stofdoek ter hand moest nemen, maakte hij er een drama van.

Nadat Zachar zich in zijn hol had teruggetrokken, verzonk Oblomov opnieuw in gedachten. Hoe lang hij in deze besluiteloosheid zou zijn blijven liggen, is moeilijk te zeggen, ware het niet dat er plotseling een schel gerinkel van de deurbel door de gang klonk.

'Iemand komt op bezoek, en ik ben nog niet eens op!' riep Oblomov terwijl hij in zijn kamerjas schoot. 'Wie kan dat zijn?' Hij ging weer liggen en staarde woedend naar de deur.

II

In een flat aan de Goročovajastraat lag Ilja Iljitsj Oblomov die ochtend nog in bed toen er een jonge man van een jaar of vijfentwintig binnenkwam. Hij straalde van gezondheid en was zo onberispelijk gekleed dat het oog verblind raakte door de smetteloze frisheid van zijn linnengoed en de schittering van zijn sieraden. Een gestalte om jaloers op te worden.

'Goedemorgen, Volkov!' riep Oblomov.

'Goedemorgen,' antwoordde de stralende heer, terwijl hij naar het bed toe liep en om zich heen keek naar een plek waar hij zijn hoed kon neerleggen. Maar toen hij alleen maar stof zag, hield hij hem maar in zijn hand. Hij schoof de panden van zijn jas opzij om te gaan zitten, wierp echter een snelle blik op de dichtstbijzijnde stoel en besloot dat hij beter kon blijven staan.

'Ben je nog niet op? En waarom draag je in 's hemelsnaam een nachthemd? Dat is allang uit de mode.'

'Dat is geen nachthemd, dat is een kamerjas,' zei Oblomov, zich liefdevol nestelend in de ruime plooien. 'Waar kom je vandaan?'

'Van de kleermaker. Vind je deze jas mooi?' Hij draaide zich een paar keer rond zodat Oblomov hem goed kon bekijken.

'Prachtig! Met uitstekende smaak gemaakt!' luidde het oordeel. 'Alleen, waarom zit hij achter zo wijd?'

'Om er goed in te kunnen rijden. Het is een rijjas. Ik heb hem voor vandaag laten maken omdat het de eerste mei is en ik met Goeroenov naar Jekaterinhof ga. Hij is net bevorderd, en we willen een beetje pronken. Hij heeft

een voskleurig paard -- alle paarden in zijn regiment zijn vos -- en ik een zwarte. Hoe ga jij? Met de koets of te voet?'

'Geen van beide,' antwoordde Oblomov.

'Wat? Het is de eerste mei en jij gaat niet naar Jekaterinhof? Iedereen gaat erheen!'

'Niet helemaal iedereen,' merkte Oblomov loom op.

'Maar jij moet mee. In onze koets zitten Sophia Nikolajevna en Lydia, en de plaats tegenover hen is nog vrij. Kom toch mee, zeg ik je.'

'Nee, ik ga die vrije plaats niet innemen. Wat voor figuur zou ik slaan?'

'Dan leent Misja Goeroenov je wel een paard.'

'Waar denkt die kerel aan?' mompelde Oblomov in zichzelf. 'Hoe komt het eigenlijk dat jullie zo dik bevriend zijn met de Goeroenovs?'

'Geef me je erwoord dat je niets verder vertelt, dan leg ik het uit.'

'Hierbij geef ik het.'

'Goed dan. Ik ben verliefd op Lydia.'

'Prachtig! Ben je al lang verliefd op haar? Ze lijkt me een charmant meisje.'

'Drie weken,' zei Volkov met een zucht. 'En Misja is op zijn beurt verliefd op Dasjenka.'

'Wie is Dasjenka?'

'Hoezo, ken je Dasjenka niet? De hele stad is weg van haar dansen. Vanavond ga ik met Misja naar de opera, en hij gooit haar een boeket toe. Ik moet nu nog camelias kopen voor dat boeket.'

'Kom dan straks terug en lunch met me. Ik wil even met je praten, want ik heb net twee tegenslagen te verwerken gekregen.'

'Helaas onmogelijk. Ik lunch vandaag bij vorst Tjoemenev. Alle Goeroenovs komen, en Lydia ook. Wat een vrolijk huis is dat! En zijn

buitenplaats is al even plezierig. Ik heb gehoord dat er deze zomer talloze bals en levende beelden komen. Ga jij er ook heen?'

'Nee, ik denk het niet.'

'Wat een gastvrijheid spreidt die vorst tentoon! Deze winter waren er soms vijftig, soms wel honderd gasten.'

'Wat een vermoeiende bedoening moet dat zijn!'

'Vermoeiend? Hoe meer zielen, hoe meer vreugd! Lydia was er ook vaak -- al had ik haar in die tijd nog niet eens opgemerkt. Pas op een dag betrapte ik mezelf erop dat ik "tevergeefs trachtte haar te vergeten, tevergeefs de rede in de strijd wierp tegen de liefde".' Volkov neuriede de laatste woorden en liet zich achteloos op een stoel zakken. Bijna meteen sprong hij weer overeind en veegde het stof van zijn broek.

'Wat een rommel houd je hier toch!' merkte hij op.

'Dat is Zachars schuld, niet de mijne,' antwoordde Oblomov.

'Nu moet ik echt weg, want ik moet die camelias nog kopen voor Misja's boeket. Tot ziens!'

'Kom na de opera theedrinken en vertel me alles.'

'Onmogelijk. Ik heb beloofd te souperen bij de Moesinski's. Het is hun ontvangdag. Kom ook, dan stel ik je voor.'

'Wat gebeurt er bij de Moesinski's?'

'Wat er gebeurt? Amusement in een huis waar je alle nieuwtjes hoort.'

'Net als al het andere zou het me vervelen.'

'Ga dan naar de Mezdrovs, daar praten ze alleen over kunst. Je hoort er niets anders dan over de Venetiaanse school, Beethoven, Bach, Leonardo da Vinci en zo.'

'Allemaal vervelende onderwerpen!' zei Oblomov geeuwend. 'Wat een pedanten moeten die Mezdrovs zijn! Word je nooit moe van dat heen en weer rennen van huis tot huis?'

'Moe? Waarom zou ik? Elke ochtend ga ik graag de deur uit om het nieuws te horen. Goddank hoef ik maar twee keer per week op kantoor te zijn, en dan nog alleen om met de generaal te lunchen en beleefd te zijn. Daarna ga ik op bezoek bij mensen die ik lang niet heb gezien. Dan is er weer een nieuwe actrice, in het Russische of het Franse theater. Bovendien heb ik een abonnement op de opera. En ik ben verliefd. Misja krijgt binnenkort een maand verlof van zijn regiment, en de zomer staat voor de deur. We willen naar zijn buitenplaats om wat frisse lucht te scheppen. Daar kunnen we jagen, want hij heeft uitstekende burens die buitenfeesten geven. Ik zal met Lydia door de bossen wandelen, haar in een bootje roeien en bloemen voor haar plukken. Maar nu moet ik echt gaan. Vaarwel!'

Hij stond op, bekeek zichzelf in de stoffige spiegel en vertrok -- om even later nog eens terug te komen en zijn vriend de nieuwste Parijse handschoenen en een paaskaart van vorst Tjoemenev te tonen.

'Wat een leven!' dacht Oblomov terwijl hij zijn schouders ophaalde. 'Wat heeft een mens daaraan? Het is niets dan verspilling van je tijd en krachten. Af en toe naar de schouwburg gaan is niet erg, en verliefd zijn evenmin -- Lydia is een allerliefst meisje, en bloemen plukken of met haar roeien zou ik zelf ook plezierig vinden. Maar elke dag tien verschillende plaatsen afreizen, zoals Volkov doet...!'

Hij draaide zich op zijn rug en prees zichzelf gelukkig dat hij tenminste geen ijdele maatschappelijke ambities koesterde. Beter hier te liggen en zijn zenuwen en menselijke waardigheid te bewaren...

Weer ging de bel. Deze keer was de bezoeker een heer in een donkere jas met gekroonde knopen. Het opvallendste aan hem waren zijn gladgeschoren kin, een paar zwarte bakkebaarden rond een mager maar kalm en verstandig gezicht, en een peinzende glimlach.

'Goedendag, Soedbinski!' riep Oblomov opgewekt.

'Goedendag,' antwoordde de heer. 'Het is alweer een tijd geleden dat ik je zag, maar je weet hoe het gaat in die duivelse ambtenarij. Kijk eens naar die tas

vol rapporten die ik bij me heb! En ik heb op kantoor moeten zeggen dat een bode me hier kan vinden als ze me nodig hebben. Ik heb geen moment voor mezelf.'

'Was je op weg naar kantoor? Hoe komt het dat je zo laat gaat? Vroeger was je er om negen uur.'

'Ja, vroeger wel, maar nu ga ik om twaalf uur.'

'Ah, ik begrijp het: je bent onlangs hoofd van een afdeling geworden. Sinds wanneer?'

'Sinds Pasen,' antwoordde Soedbinski met een veelbetekenend knikje. 'Maar wat een werk! Verschrikkelijk! Van acht tot twaalf 's ochtends zwoeg ik thuis, van twaalf tot vijf op de kanselarij, en 's avonds weer thuis. Ik ben alle contact met mijn kennissen kwijtgeraakt.'

'Kom vandaag bij me lunchen, dan drinken we op je bevordering,' stelde Oblomov voor.

'Nee, vandaag lunch ik bij de vice-directeur, en ik moet nog een rapport klaar hebben voor donderdag. Je kunt niet op de provinciale opgaven vertrouwen, je moet alles zelf controleren. Ga jij vandaag naar Jekaterinhof?'

'Nee, ik voel me niet zo goed,' antwoordde Oblomov met gefronste wenkbrauwen. 'Bovendien heb ik, net als jij, nog werk te doen.'

'Jammer,' zei Soedbinski. 'Het is zulk mooi weer, en de enige dag waarop ik zelf een beetje rust kan verwachten.'

'En wat is er voor nieuws?' vroeg Oblomov.

'O, genoeg. We hoeven voortaan aan het eind van onze ambtelijke brieven niet meer "Uw dienstwillige dienaar" te schrijven, maar alleen "Neemt u de verzekering van mijn diepe hoogachting aan". Ook is ons gezegd dat we geen officiële stukken meer in tweevoud hoeven op te maken. Verder heeft ons kantoor drie nieuwe tafels en twee vertrouwelijke klerken gekregen. En de commissie heeft eindelijk haar zittingen beëindigd. Dat is het nieuws.'

'En hoe gaat het met onze oude kameraden?'

'Niets bijzonders, behalve dat Svinkin zijn proces heeft verloren.'

'En toch werk je van acht tot twaalf, van twaalf tot vijf en 's avonds weer!
Ach, ach!'

'Wat moet ik anders doen als ik geen ambtenaar was?' vroeg Soedbinski.

'Dan zou je voor jezelf lezen en schrijven.'

'Maar niet iedereen is een letterkundige. Jij schrijft bijvoorbeeld zelf niets.'

'Nee, ik heb een landgoed waar ik mee bezig ben,' zei Oblomov met een zucht. 'Ik werk een nieuw systeem uit, ik ga allerlei hervormingen doorvoeren. Die zaak zit me vreselijk dwars.'

'Nou, ik moet werken om wat geld te verdienen. Bovendien ga ik deze herfst trouwen.'

'Werkelijk? Met wie?'

'Met juffrouw Moerasjina. Herinner je je hun buitenhuis, naast het onze? Ik geloof dat je eens thee bij me hebt gedronken en haar toen hebt ontmoet.'

'Nee, dat herinner ik me niet. Is ze mooi?'

'Ja, charmant. Zullen we een keer samen bij haar gaan lunchen?'

Oblomov aarzelde. 'Goed,' zei hij na een korte stilte, 'alleen...'

'Volgende week?'

'Uitstekend. Volgende week dan. Maar op het ogenblik heb ik geen geschikte kleren. Is je verloofde een goede partij?'

'Ja, haar vader is staatsraad en geeft haar tienduizend roebel mee, plus de helft van zijn ambtswoning -- een huis met twaalf kamers, geheel gemeubileerd, verwarmd en verlicht op staatskosten. We zullen het goed hebben. Ik nodig je hierbij uit als getuige op mijn bruiloft.'

Weer ging de bel.

'Vaarwel,' zei Soedbinski. 'Ik vrees dat ze me op kantoor nodig hebben.'